

Најпре су то, наводно, биле само гласине, односно злонамерно подметање од стране политичких противника који, као што је познато, председника Тадића и врх ДС-а непрестано и неосновано сумњиче за издају националних интереса. Затим се огласио читав низ функционера ЛДП, који су, истини за вољу, одлуку о повлачењу амбасадора из земаља које су признале независност Косова одувек осуђивали, сматрали је Тадићевим непотребним уступком Коштуници и опасним скретањем са европског пута. Потом се тема мало „завртела” на Б92 и страницама Блица, огласиле су се надлежне невладине организације и одабрани спољнополитички експерти. И нико није имао дилеме око тога шта нам је чинити – једина недоумица која се појављивала у овој више него спонтаној дебати била је да ли амбасадори треба да се врате „сместа” – или „тек на јесен”, после заседања Генералне скупштине УН.

Најзад, пошто је процењено да је јавност већ довољно припремљена – или макар довољно анестезирана и равнодушна – министар Вук Јеремић је изашао са својим „компромисним” предлогом да се амбасадори врате одмах, али (за сада?) само у земље чланице ЕУ. Министар је истовремено нагласио – а медији као што је и ред пренели без сувишних потпитања – да Србија „никада не сме послати сигнал који би био протумачен као одустајање од одбране територијалног интегритета и суверенитета”.

Није потребно бити претерано политички, језички и психолошки едукован да би се приметио нонсенс садржан у министровом ставу. И да би се његово „истовремено наглашавање” схватило као комбинација невештог алибија и нечисте савести. Па зар управо најављено враћање амбасадора, иако се у међувремену није догодило ништа што би ставило ван снаге или макар ублажило разлоге због којих су повлачени, није типичан пример „сигнала који би могао бити протумачен као одустајање од одбране територијалног интегритета и суверенитета”?

На страну што је и та мера као једна од најблажих у репертоару дипломатских притисака била прилично јадна и сасвим неадекватна величини проблема и тежини спора који Србија има са земљама које су признале независност Косова. Али то је вероватно било највише око чега је могла бити постигнута сагласност унутар претходне владе, а што је омогућавало чување макар привида националног консензуса, достојанства и озбиљности. У већини српских медија то је представљено као малтене објава рата. А заправо „амбасадор повучен на консултације”, без узвратних мера и без даљих корака, спада међу блаже и више симболичке дипломатске потезе. Зато, уместо што се сада јавно вајкају како нам британски и амерички амбасадор састављају владу, у ДСС-у би било боље да кажу зашто господа Мантер и Вордсворт, као што је био елементарни ред, још 17. фебруара нису били замољени да напусте земљу. (Узгред речено, нешто нисам приметио чак ни да су радикали то тражили?!) Свакако да би било критике, претњи и негодовања – као што их је и овако било. Али сам сигуран да би нас разумели и више поштовали, а можда чак и мање притискали и мање уцењивали него што чине сада и што ће чинити убудуће.

Уосталом, зашто дискриминишемо земље које су такође признале Косово, а нису чланице ЕУ? Да ли су нам се Јапан, Канада, Швајцарска или Турска – па чак и Хрватска – више замерили, да ли су се понели непријатељскије и више радили за независност Косова од

Велике Британије, Француске и Немачке? Неће бити. Шта више, у односима Србије са земљама Европске уније које су признале Косово у међувремену се појавио један додатни проблем који би, заправо, захтевао поштравање дипломатских мера и додатно захлађивање односа. Наиме, наведене земље не само да су не обазирјући се на наше противљење и апеле признале Косово, него су – уз САД – и главни политички и финансијски спонзори косовске независности. Најзад, ту је и контроверзна Еулекс мисија у организацији поменутих чланица ЕУ која, у договору са Сједињеним Државама и генералним секретаром УН, под маском „реконфигурације” Унмика фактички врши ревизију Резолуције 1244 и имплементира план Мартија Ахтисарија.

Одмах да разјасним барем једну дилему и предупредим макар једно питање које лебди на уснама – да ли ће нам остајање при овако „тврдом ставу” вратити Косово и да ли ће поколебати макар једну земљу која је Косово признала? Наравно да неће. Али ће неславан повратак амбасадора сигурно поколебати бар неке од оних који су нас подржавали и који до сада Косово нису признали. Сем тога, наш досадашњи став је био све само не „тврд” и његово задржавање је напросто ствар елементарног државног и достојанства и националног самопоштовања. Уосталом, зашто Јеремић са таквим предлогом није изашао, на пример, у време предизборне кампање? У сваком случају, у светлу наведених чињеница предлог о повратку амбасадора у земље ЕУ које су признале независност Косова није само погрешан, непримерен и контрапродуктиван политички потез, већ и нешто знатно горе од тога. А најгоре је то што ће, по свему судећи, бити само први у низу сличних. Уосталом, све пише у наслову.

Главни уредник часописа „Нова српска политичка мисао”
[објављено: 22/07/2008]